

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor práce: **Radek Heissler**

Název práce: **(Ne)znalost křesťanství a její vztah k duchovnímu životu**

K zvolenému tématu: Téma práce, tj. vztah mezi znalostí křesťanství a hloubkou duchovního života, je odvážně zvolené a v mnoha směrech provokativní. Otevírá totiž řadu obecnějších otázek, než je vlastní téma výzkumu. Je to jednak otevření jakéhosi „překryvu“ mezi oblastí tradičně zkoumanou psychologíí a mezi oblastí, na níž se zaměřují vědy jako teologie či religionistika. Zjednodušeně řečeno: oblast mezi „psychickým“ a „spirituálním“, neboli: mezi duševním a duchovním. Jednou z nevyhnutelných charakteristik takovéto práce je, že nemůže být pojata bez určitého normativního a hodnotového zakotvení, a zároveň se nutně ocitá v kontextu, který je (ve vztahu k spirituální problematice) rovněž hodnotově a normativně založen, a to i tehdy, když je toto nerefléktováno a necháváno stranou (někdy přímo „vytěsněno“). Autor přistupuje ke své práci s dosti výrazným hodnotovým a normativním postojem (což je dáno mj. tím, že paralelně studuje katolickou teologii), zde je nutno ocenit, že tento postoj ve své práci přiznává a reflektuje.

K teoretickému rámci: Autor vstupuje se svým výzkumem do oblasti u nás velmi málo zkoumané, proto považují za žádoucí, že teoretická část obsahuje o dost širší kontext, než pouze teoretický základ zkoumané problematiky. Tj. je zde namístě a má zde svojí funkci, že je tu pojednán vztah mezi teologickým a psychologickým pojetím duchovního života. A že teprve poté se přistoupí ke dvěma (vzhledem k empirickému výzkumu) klíčovými částem, jimiž jsou pojetí duchovního života jako vztahovosti a dimenze znalosti křesťanství.

K empirickému výzkumu: Empirický výzkum je proveden disciplinovaným způsobem. Jsou zde srozumitelně podány výzkumný cíl a hypotézy. Autor promyšleným způsobem navrhl dotazníkové šetření. Zde se nespokojil s žádnou předem danou dotazníkovou metodou zkoumání spirituality, ale s využitím existujících metod si sestavil dotazník „na míru“ zkoumané problematice. Výsledky jsou srozumitelně předvedeny a diskutovány.

K diskusi výsledků: Autor konstatuje významný vztah mezi znalostí křesťanství a hloubkou spirituality. Zde by možná stálo za to pokusit se jemněji interpretovat, proč se silnější vztah ukázal např. u „vztahu k transcendenci“. Právě tady se otevírá otázka, nakolik by se podobné souvislosti ukázaly, kdyby byla zkoumána znalost jiného náboženství, než

křesťanského. Autor zde diskutuje také otázky týkající se alternativních podob spirituality. Na jedné straně lze zařazení těchto podob do této práce považovat za žádoucí. Na druhé straně lze vnímat uvažování o těchto alternativních podobách jako výrazně „křesťansko-centrické“ (což se projevuje i v označeních těchto podob – kryptoreligiozita, esoterismus, „něcismus“ atd.). Ale jak již bylo řečeno, v této oblasti lze těžko zkoumat bez určitého normativního a hodnotového stanoviska, a autor své katolicko-křesťanské stanovisko reflektuje a přiznává. Za důležitý postřeh v interpretaci výsledků považuji také to, že znalost, poznání, studium určitého spirituálního systému je cosi, co působí ve prospěch hlubší spirituality. Pozitivně hodnotím také autorovo systematické pojetí spirituality jako vztahovosti. Právě toto pojetí umožňuje určitý dialog mezi psychologii a teologií či religionistikou, tj. mezi oblastí duševního a duchovního.

Souhrnné hodnocení: Autor ve své práci prokázal schopnost tvůrčího a originálního myšlení, a také odvahu pustit se do zkoumání témat, která jsou u nás, vzhledem k historickému vývoji, poněkud „vytěsněna“. Asistovat takovému „návratu vytěsněného“ nebývá vždy vděčná úloha, proto oceňuji, že se jí autor zhostil. Práce splňuje kritéria uplatňovaná na bakalářskou práci. Proto jí doporučuji k obhajobě.

V Praze 9. 5. 2016

Vladimír Chrz